

JURIST
FORBUNDET

Hovedavtalen i kommunal sektor (KS)

Hovedavtalen i kommunal sektor (KS)

Gjennomgang av:

- Viktige bestemmelser
- Prinsipper og intensjoner
- Hovedavtalen i daglig drift
- Fornuftig «bruk» av hovedavtalen

Hovedavtale

Hovedavtale – hva er det?

Når kom den og hvorfor?

Hovedavtalen – struktur og spilleregler

- Tariffavtale
- Tariffperiode
- Fredsplikt
- Skille mellom lovlig og ulovlig streik
- «Tillitsmannen» ble definert som legitim partsrepresentant
- Arbeidsgivers plikter klargjøres

Hovedavtalen i KS

- Felles hovedavtale for kommunal sektor som omfatter både KS og Samfunnsbedriftene (tidligere KS Bedrift)
- Dekker hele kommunal sektor bortsett fra Oslo kommune, som er eget tariffområde
- Hovedavtalen har utviklet seg fra å være en avgrenset regulering av spilleregler og partsforhold til å romme en ambisjon om samarbeid mellom partene for å nå felles mål

Avtalestrukturen

**Hovedavtalen
(HA)**

**Hovedtariffavtalen
(HTA)**

Sentrale
generelle
særavtaler
(SGS)

Sentrale
forbundsvisse
særavtaler
(SFS)

Lokale
særavtaler

Strukturen i hovedavtalen

Del A Forhandlingsordningen

Definisjoner

Avtalestrukturen i
tariffområdet

Regler for interesse- og
rettstvister

Del B Medbestemmelse

Definisjoner

Formål og intensjoner

Regler for samarbeid

Partenes rettigheter og
plikter

Del C Samfunnsbedriftenes medlemmer

Definisjoner

Formål og intensjoner

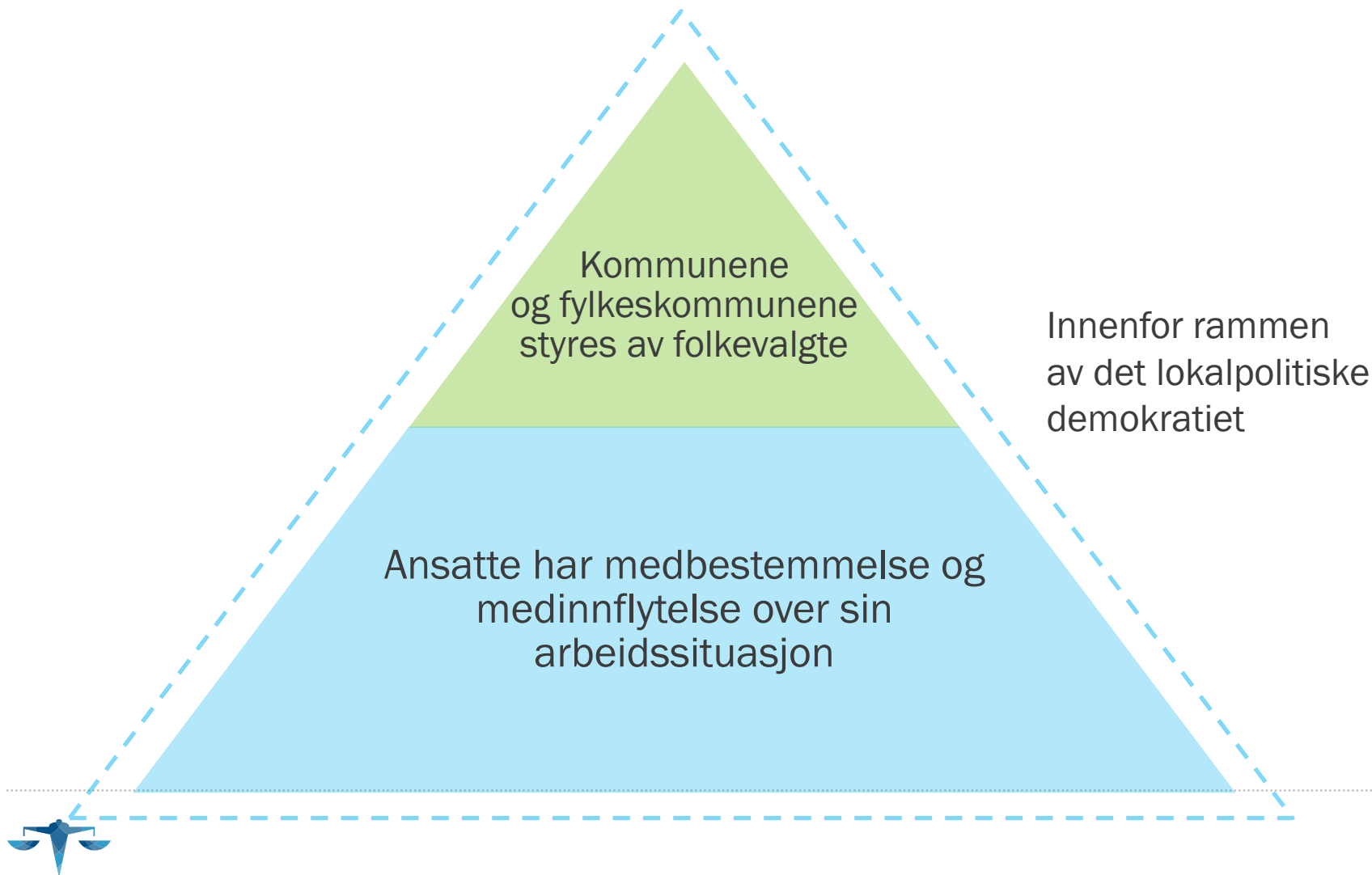
Regler for samarbeid

Partenes rettigheter og
plikter

Konsernbestemmelser

To grunnleggende prinsipper

Hovedavtalen del B

- Best mulig samarbeidsgrunnlag
 - Hovedavtalen er et virkemiddel for gode prosesser og utvikling av tjenestene
- Tillit og forståelse for partenes roller
- Medvirkning og medinnflytelse
 - Informasjon- og drøftingsmøter
 - Kvalitet forutsetter medvirkning
- Tillitsvalgtordningen
 - Ordningen med de tillitsvalgte - reell innflytelse på organisering og arbeidsmetoder
 - Involvering tidligst mulig

Definisjoner i hovedavtalen

Arbeidsgiver, HA del B § 2-1

Tillitsvalgte, HA del B § 2-2

Hovedtillitsvalgt, HA del B § 2-3 jf. § 3-3 d

Fellestillitsvalgt, HA del B § 2-4

Forhandlingssammenslutning, HA del A § 1-5

Hovedavtaleveilederen

«De sentrale parter har inngått Hovedavtalen for å skape et best mulig samarbeidsgrunnlag mellom partene på alle nivåer. Hovedavtalen skal være et virkemiddel for å sikre og legge til rette for gode prosesser mellom partene og for en positiv utvikling av kvalitativt gode tjenester i kommuner, fylkeskommuner og bedrifter med tilknytning til kommunesektoren. Samarbeidet må baseres på tillit og gjensidig forståelse for partenes ulike roller.»

Tillitsvalgtes rolle

Et bindeledd mellom
arbeidsgiver og ansatte

Ansattes
representant i
utvalg ol.

Rådgiver for
arbeidsgiver

Skape og
oppretholde et godt
samarbeid

Påvirke beslutninger
før arbeidsgiver
treffer avgjørelser

Medvirkningsrett og –
plikt i egenskap av å
være «part»

Lederens rolle

God kvalitet på
kommunale tjenester

Ta beslutninger
knyttet til bruk av
ressurser

Mål og resultater

Organiserer arbeidet

Gode ordninger for
dialog, drøftinger mv.

Medarbeidernes
utvikling

Medarbeidernes
trivsel

Inkludering og
mangfold

Styring

Samhandlingsformer

Uformell kontakt

Informasjon

Drøftinger

Forhandlinger

Arbeidsgivers plikter HA del B § 3-1

Rettigheter og plikter overholdes i tråd med avtaleverket

Regelmessige informasjonsmøter med hovedtillitsvalgte

Involvere tillitsvalgte ved endringer eller omstillinger

Informere, drøfte mv. med de tillitsvalgte

Gjøre mål og konsekvenser kjent

Tillitsvalgtes rettigheter og plikter HA § 3-2

Drøfte og forhandle om lønns- og arbeidsvilkår

Påse at rettigheter og plikter overholdes

Forplikte arbeidstakerne

Informere arbeidsgiver om forhold som kan påvirke virksomheten

Verken tilskynde eller medvirke til ulovlige konflikter

Prioritere møter arbeidsgiver innkaller til

Tillitsvalgtordningen HA del B § 3-3

- Tillitsvalgtordningen drøftes med bakgrunn i
 - antall medlemmer og fordeling på arbeidsplasser
 - styrings- og organisasjonsstrukturen
 - tariffavtalenes omfang
 - geografisk spredning og andre lokale forhold
- Hvor mange tillitsvalgte og på hvilke nivåer?
- Hvor store frikjøpsressurser?
- Hvilke formelle møtepunkter trengs?
- Hovedmål: ivareta partenes interesser – reell medbestemmelse
 - på alle beslutningsnivåer

Tillitsvalgtordningen, forts.

- Frikjøpte tillitsvalgte skal bruke tiden til
 - Tillitsvalgtarbeid etter hovedavtalen
 - Medlemmer som er ansatt i kommunen
- Organisasjonene fordeler selv sine tildelt frikjøpsressurser etter drøftinger
- Valg av tillitsvalgte meddeles skriftlig

Tjenestefri for tillitsvalgte HA del B § 3-4

- For å utføre sine oppgaver
 - Minst mulig ulempe for arbeidets gang
- Turnusarbeidstakere skal ha like vilkår
- Ved innkallelse til møter og lokale lønnsforhandlinger utenfor arbeidstiden
 - Avklare om medgått tid kompenseres med
 - Timelønn eller avspasering

Tillitsvalgtopplæringen HA del B § 3-6

- Opplæring som har betydning for funksjonen
- Tillitsvalgte
 - Permisjon med hel eller delvis med lønn
- Hovedtillitsvalgt
 - Permisjon med full lønn
- Lokal prosess
- Tillitsvalgtes rett og plikt til å delta i aktuell opplæring i kommunen eller fylkeskommunen
- Felles opplæring, HA del B § 1-5

«Riktig» bruk av hovedavtalen

Typiske «feil»:

- Overfokuserer på formalitetene
- Følger opp alt hele tiden
- Ikke vår jobb å korrigere eller å evaluere ledelsen
- Glir ubevisst inn i en opposisjonell, kritisk rolle
- Opptrer som bremsekloss i alle situasjoner

Hva er egentlig viktig?

Oppnå reell innflytelse på det som er viktig for medlemmene

Fokuserer strategisk på det viktige og nedprioriterer det som ikke har betydning

Skal man nå frem må man være konstruktiv og skissere alternativ

Gode relasjoner til motparten

Vilje til å gi og ta

Takk for din oppmerksomhet!

JURIST
FORBUNDET